

NITOs innspill til olje- og energidepartementets budsjett for 2024

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer. Vi organiserer over 100.000 medlemmer i alle sektorer og i hele landet. En betydelig andel av disse arbeider i kraftnæringen, kraftkrevende industri og petroleumsindustrien.

Konkret politikk for mer kraft og nett

NITO støtter Regjeringens ambisjon om å føre en energipolitikk hvor rikelig tilgang på fornybar energi fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk industri. Derfor forventer NITO at dette følges opp med konkrete tiltak, spesielt i lys av den nåværende situasjonen med svært høye energipriser i store deler av landet. De siste markedsrapportene til Statnett viser at Norge i løpet av få år vil få et kraftunderskudd dersom det ikke settes inn betydelige tiltak nå. Dette må være den sentrale rammen for regjeringens energipolitikk de nærmeste årene. Rapporten til Energikommisjonen understreker også viktigheten av en slik satsing.

I: Havvind: NITO er positiv til oppstarten av en betydelig satsing på havvind, med tildelinger i de åpne områdene i Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord i 2023. Havvindteknologi er allerede vår største fornybare eksportnæring for leverandørindustrien, og med denne etableringen av et hjemmemarked forventes en stor vekst på dette området i tiårene som kommer. En kraftfull satsing vil både forsterke havvind som eksportnæring, men også bidra med ny og svært viktig fornybar kraft til Norge på sikt. I den sammenheng er det viktig at næringen får forutsigbare rammevilkår, som blant annet innebærer en plan for åpning av nye områder, og at det gjennom vilkårene for utlysningene legges best mulig til rette for kompetansebygging og industrivekst i Norge. Her må den norskbaserte leverandørindustrien få en viktig rolle.

II: Andre fornybarnæringer: Når det gjelder andre energiformer er det viktig at Regjeringen legger best mulig til rette både for økt produksjon og mer effekt. Vi forventer derfor at ambisjonen fra Hurdalsplattformen om økt norsk vannkraftproduksjon følges opp, ved å legge til rette for bedre vedlikehold, oppgradering og fornyelse av eksisterende vannkraftanlegg. Vi er skeptiske til skattegrep som bidrar til å gjøre slike tiltak mindre lønnsomme. NITO støtter gjenopptakingen av konsesjoner for vindkraft på land og mener dette kan gi et viktig bidrag til den norske kraftbalansen. Det er imidlertid sentralt at utbygging skjer på steder med lokal aksept og at viktige naturverdier ivaretas. Norge har også store muligheter innen solenergi som bør utnyttes enda bedre i årene som kommer. I den sammenheng må det ryddes opp i ulike regulatoriske hindringer som virker negativt på videre vekst.

III: Nett: NITO støtter hovedkonklusjonene i *NOU 2022: 6 Nett i Tide – om utvikling av strømnettet* og ser fram til konkret oppfølging som blant annet inkluderer tiltak i NVE for å redusere tidsbruken i konsesjonsprosessene og mer bruk av «fast-track» for enklere saker. I den sammenheng er det positivt at regjeringen i statsbudsjettet for 2023 støtter konsesjonsmyndighetene med betydelige midler for å sikre en mer effektiv saksbehandling. Vi forventer at dette arbeidet fortsetter og at kapasiteten for saksbehandling styrkes ytterligere i statsbudsjettet for 2024 for å forhindre forsinkelser i årene som kommer.

Styrket, planmessig og helhetlig satsing på energieffektivisering

I en tid med høye energipriser, klimaendringer samt tap av naturmangfold mener NITO tiden er overmoden for en kraftfull satsing på energieffektivisering. Det er i den sammenheng positivt at NVE får et tydelig og koordinerende ansvar. Samtidig etterlyser NITO større ambisjoner, en tydeligere plan og mer friske midler bak en slik satsing. Vi har store forventninger til den varslede handlingsplanen som kommer i forbindelse med statsbudsjettet for 2024. Den bør se bredt på potensialet for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi. Energikommisjonen la som kjent fram et mål om opp mot 20 TWh spart innen 2030. Den ambisjonen bør i oppfølgingen føre til en konkret plan med gode virkemidler.

ENOVA er i dag det mest sentrale virkemidlet og NITO ønsker en tydelig føring for hvor mye som skal brukes til energieffektiviseringstiltak med bruk av moden teknologi. En bred satsing på energieffektivisering innebærer også et kompetanseløft, slik at vi blant annet får dyktige energirådgivere og medarbeidere som ser muligheter for å kunne gjennomføre tiltak.

Flom og skred – kapittel 1820.22

Norge har i de senere årene opplevd flere flom- og skredhendelser, og tendensen er at de skjer stadig hyppigere i takt med klimaendringene. Dette kan få store konsekvenser og kan ramme en rekke områder, deriblant liv og helse, veier og annen infrastruktur, hus og bygg, matproduksjon samt avløpssystemet. I Hurdalsplattformen er styrking av klimaberedskap trukket fram, men NITO savner en konkretisering av dette i form av økte bevilgninger. NITO ønsker en styrking av bevilgninger til flom- og skredtiltak i statsbudsjettet for 2024.

Energiforskning – kapittel 1850

NITO registrerer at statsbudsjettet for 2023 innebærer et vesentlig kutt i OEDs budsjett på over 100 millioner kroner innen «*forskning og teknologiutvikling for framtidens energisystem*». Kuttet rammer særlig det store forskningsprogrammet for miljøvennlig energiteknologi – ENERGIX. Dette samsvarer dårlig med behovene som skisseres i den siste versjonen av Norges nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategi for ny klimavennlig energiteknologi – ENERGI21. Et stort kutt for ENERGIX vil dessuten bety mindre muligheter for satsing på det effektive virkemiddelet PILOT-E som i en årrekke har gitt raske og konkrete resultater i form av ny energiteknologi innen blant annet det maritime området. Totalt sett vil disse kuttene bidra til å senke innovasjonstakten for miljøvennlig energiteknologi i en tid som krever det motsatte. Dette er teknologiutvikling som er helt sentral for flere av de grønne næringene, som for eksempel havvind og hydrogen, Norge skal satse på i tiårene som kommer. Derfor vil NITO foreslå en styrking av forskningsbevilgningene over OEDs budsjett, kapittel 1850. Dette gir også større forutsigbarhet for forskningsmiljøene og er i tråd med områdene som trekkes fram i den siste versjonen av Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Stabile og forutsigbare rammevilkår for petroleumsnæringen

NITO er opptatt av stabile og forutsigbare rammevilkår for petroleumsvirksomheten. Norsk olje- og gassindustri skal levere sikker energiforsyning til en verden som trenger det, og de skal gjennomføre store utslippsreduksjoner i årene som kommer. Det handler om store investeringer og de er derfor avhengige av mest mulig stabile rammevilkår fra myndighetene. Derfor er NITO blant annet bekymret for den usikkerheten som har blitt skapt om arealtildelinger i de to siste budsjettforhandlingene.

Vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær